

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N^o. 120.

DEEL V.

1 Juli 1921.

INHOUD: Prof. Dr. R. H. SALTET en CATH. H. LUBSEN, Over den invloed van blauwzuur op de eieren van *Malacosoma neustria* L. — F. RÜSCHKAMP, S. J., Zur Biologie der Dermestidae (Col.). — E. WASMANN, S. J., Auguste Forel, Le monde social des Fourmis du globe comparé à celui de l'Homme; Boekbespreking. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS, Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna XXXV. — Prof. Dr. J. C. H. DE MEIJERE, Hans Gebien; Käfer aus der Familie. Tenebrionidae, gesammelt auf der Hamburger deutsch-südwest-afrikanischen Studienreise; Boekbespreking. — Dr. A. C. OUDEMANS, Acarologische Aanteekeningen LXVI. — Dr. A. C. OUDEMANS, Trekkende spinnen. — Dr. J. TH. OUDEMANS, Goed nieuws voor de Nederlandsche Coleopterologen. — Adreswijziging. — Redactie-wijziging.

Over den invloed van blauwzuur op de eieren van *Malacosoma neustria* L.

Uit talrijke proeven, in het Hygiënisch Laboratorium der Universiteit genomen, blijkt, dat de concentratie van het blauwzuur, noodig voor het doden van de eitjes van *Malacosoma neustria*, belangrijk grooter is dan die opgegeven wordt voor het doden van luizen en wandluizen, waarmede wij ook hier in het algemeen goede uitkomsten verkregen ¹⁾. In drie achtereenvolgende jaren (1919—'21) hebben wij met deze eieren een groot aantal proeven genomen. In Februari, wanneer de kleine rupsen reeds in de eieren aanwezig waren, werden deze met de takjes, waaraan zij bevestigd waren, aan

¹⁾ De literatuur over deze bewerking is al omvangrijk; zie LUBSEN, SALTET en WOLFF. Nederl. Tijdschr. v. Geneesk. 1920, I, 11.

verschillende concentraties van het blauwzuur, gedurende verschillende tijden blootgesteld. Bij het uitmaken of de eieren werkelijk door het blauwzuur gedood zijn, doet zich een moeilijkheid voor, n.l. dat een groot aantal eieren, ook zonder aan blauwzuur blootgesteld te zijn geweest, niet uitkomen. Daarom zorgden wij steeds voor een groot aantal contrôletakjes, die niet met blauwzuur in aanraking kwamen en de in Februari en Maart uitkomende rupsjes werden het eerste jaar geregeld geteld, terwijl in Juli het totaal aantal eieren en het aantal uitgekomen eieren geteld werd. In 1919 brachten wij de takjes in reageerbuisen, waarvan een aantal gesloten werden met een watteprop, de anderen met een watteprop en behangselpapier. De uitkomsten, met de contrôletakjes vergeleken, waren ongunstig: er was zoo goed als geen invloed van het blauwzuur merkbaar. In de niet uitgekomen eieren werden des zomers verdroogde rupsjes gevonden. Enkele kleine wespjes, behorende tot de *Chalcididae* kwamen in Juli uit.

In 1920 werd de proef herhaald, ditmaal in buisjes, aan beide zijden door gaas afgesloten. De concentratie van het blauwzuur alsook de tijd van inwerking werd beide jaren hetzelfde genomen, n.l. $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ en 1 vol. $\frac{0}{0}$ en wel gedurende $\frac{1}{2}$, 1, 2 en 4 uur. In 1920 was wel invloed van het blauwzuur waar te nemen; want de eieren, die aan 1 vol. $\frac{0}{0}$ gedurende 4 uur waren blootgesteld geweest, kwamen enkele weken later uit dan alle andere; ook bleek het percentage der nu uitgekomenen lager te zijn, dan bij de contrôletakjes.

Wij herhaalden nu de proeven in 1921 met hooger concentratie blauwzuur, n.l. 1, $1\frac{1}{2}$, 2 en $2\frac{1}{2}$ vol. $\frac{0}{0}$, welk laatste percentage vermoedelijk wel het hoogste is, bruikbaar in de praktijk. Nu bleek echter, dat ditmaal de invloed van het blauwzuur weer zoo goed als niets beteekende. De met blauwzuur behandelde eitjes kwamen ongeveer gelijktijdig met de contrôle's uit. Waarschijnlijk hadden de ringrupsen dit jaar meer levensvatbaarheid en waren dus moeilijker te doden.

Door deze proeven is nu echter duidelijk, dat het doden dezer eieren niet zoo eenvoudig is, als men, gezien de uitkomsten bij andere insecteneieren, wel zou meenen.

De uitkomsten onzer proeven vindt men in onderstaande tabellen.

1919.						
Aantal takjes.	Aantal eieren.	Aantal uitgekomen rupsen.	buisjes afgesloten met: watten behangselp.		vol. % HCN	tijd van inwerking.
6	1198	320	—	—	—	—
6	1231	227	—	—	—	—
6	1037	290	—	—	—	—
Totaal	3466	837				
Resultaat: Contrôle's uitgekomen 24.1 %.						
2	339	1	+	—	1/10	1/2 u.
2	471	59	+	—	1/10	1 u.
2	478	0	+	—	1/10	2 u.
2	428	122	+	—	1/10	4 u.
2	420	44	—	+	1/10	1/2 u.
2	368	68	—	+	1/10	1 u.
2	496	110	—	+	1/10	2 u.
2	415	122	—	+	1/10	4 u.
Totaal	3415	526				
2	362	18	+	—	1/4	1/2 u.
2	546	247	+	—	1/4	1 u.
2	422	148	+	—	1/4	2 u.
2	316	67	+	—	1/4	4 u.
2	474	172	—	+	1/4	1/2 u.
2	392	88	—	+	1/4	1 u.
2	417	100	—	+	1/4	2 u.
2	454	31	—	+	1/4	4 u.
Totaal	3383	871				
2	386	1	+	—	1/2	1/2 u.
2	453	85	+	—	1/2	1 u.
2	492	13	+	—	1/2	2 u.
2	373	10	+	—	1/2	4 u.
2	476	1	—	+	1/2	1/2 u.
2	418	7	—	+	1/2	1 u.
2	324	29	—	+	1/2	2 u.
2	499	80	—	+	1/2	4 u.
Totaal	3421	226				

Resultaat:	$\frac{1}{10}$ vol. $\frac{0}{0}$	uitgekomen	15.4 $\frac{0}{0}$
	$\frac{1}{4}$ vol. $\frac{0}{0}$	„	25.7 $\frac{0}{0}$
	$\frac{1}{2}$ vol. $\frac{0}{0}$	„	6.6 $\frac{0}{0}$

1920.

Aantal takjes.	Aantal eieren.	Aantal uitgekomen rupsen.	vol. $\frac{0}{0}$ HCN.	tijd van inwerking.
25	4735	981	—	—
4	748	63	1	4 u.

Resultaat:	Contrôle:	uitgekomen	20.7 $\frac{0}{0}$
	1 vol. $\frac{0}{0}$ 4 uur	„	8.4 $\frac{0}{0}$

1921.

Datum van uitkomen.	Controletakjes met eieren die uitgekomen zijn.	vol. $\frac{0}{0}$ HCN en tijd v. inwerking bij de uitgekomen takjes.
2 Maart	4	1 $\frac{1}{2}$ 1 u.
2 „	—	2 $\frac{1}{2}$ u.
5 „	8	1 4 u.
5 „	—	2 1 u.
7 „	10	1 $\frac{1}{2}$ 2 u.
7 „	—	2 2 u.
7 „	—	2 4 u.
7 „	—	2 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ u.
7 „	—	2 $\frac{1}{2}$ 1 u.

Niet uitgekomen op 4 April waren: 1 contrôletakje en een takje, dat 4 uur was blootgesteld aan 1 $\frac{1}{2}$ vol. $\frac{0}{0}$ HCN.

Amsterdam.

Prof. Dr. R. H. SALTET.

CATH. A. LUBSEN.

Zur Biologie der Dermestidae (Col.).

Die Angaben, *Megatoma undata* L. entwickle sich in altem Holz kann zu der Annahme verleiten, die Larve lebe von Bestandteilen alten Holzes. Dem widerspricht aber die Lebensweise der nahen und nächsten Verwandten, die sich bekanntlich von tierischen Überresten nähren, wie z. B. die Larve des gefürchteten Museumkäfers *Anthrenus museorum* L., die in vielen „Leichenkammern der Wissenschaft“ ein ungestörtes paradiesisches Leben führt. Die Larve von *Meg. undata* scheint in der freien Natur in ähnlicher Weise ihr Fort-